

Załącznik nr 10
do umowy PSSE/.....

OBOWIĄZKI W ZAKRESIE BHP DOTYCZĄCE ZLECENIOBIORCY
- WYKONAWCY/ PODWYKONAWCY / DOSTAWCY, WYKONUJĄCEGO PRACĘ NA TERENIE
OBIEKTÓW POMORSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ Sp. z o.o.

§1

W celu zapewnienia realizacji przedmiotu umowy/zlecenia **Zleceniobiorca/Wykonawca** zobowiązuje się do:

- zapewnienia swoim pracownikom wykonującym umowę bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, w tym w szczególności dotyczące:
  - ✓ wyznaczenia osoby kierującej pracownikami w celu zapewnienia nadzoru i koordynacji prac wykonywanych przez podległych pracowników;
  - ✓ szkoleń i instruktaży w zakresie BHP i Ppoż.;
  - ✓ zapoznania swoich pracowników z instrukcjami bhp i ppoż, oraz z instrukcjami stanowiskowymi BHP opracowanymi przez Zleceniobiorcę;
  - ✓ zapoznania swoich pracowników z instrukcjami bhp i ppoż, przekazanymi PSSE Sp. z o.o. (jeżeli takie są opracowane dla danego obiektu);
  - ✓ wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych w asekuracji innej/ innych osób oraz zgodnie z opracowaną instrukcją;
  - ✓ przydzielenia odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej;
  - ✓ udostępnienia pracownikom pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i środków higieny osobistej;
  - ✓ zapobiegania wypadkom przy pracy oraz przekazania podstawowych informacji na temat zgłaszania wypadków przy pracy, a także w razie potrzeby udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej;
  - ✓ przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego oraz poinformowania swoich pracowników o zagrożeniach wypadkowych oraz ryzyku zawodowym;

- zapewnienia wykonania przedmiotu umowy/zlecenia przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz umiejętności, a w przypadku gdy wymagają tego odrębne przepisy, również odpowiednie uprawnienia (elektryczne SEP, gazowe, operatora wózka widłowego, obsługi sprzętu budowlanego i inne),
- zapewnienia stosowania przez swoich pracowników urządzeń technicznych posiadających oceny zgodności (deklaracje zgodności) zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- zapewnienia wykonywania umowy przez osoby posiadające odpowiednie dla wykonywania określonego rodzaju zadania/usługi profilaktyczne badania lekarskie wykonane przez lekarza medycyny pracy,
- zapewnienia przestrzegania przez swoich pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- przestrzegania przepisów przeciwpożarowych podczas wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych (spawalniczych i innych),
- respektowania wskazań **Zleceniodawcy/Inwestora/Zamawiającego** co do sposobu wykonywania umowy/zlecenia, jak również jego uwag lub zmian, w tym zakresie podczas realizacji umowy/zlecenia.

§ 2

Zleceniobiorca/Wykonawca oświadcza, że posiada dokumenty potwierdzające posiadanie przez jego pracowników odpowiednich kwalifikacji i uprawnień do wykonywania robót objętych umową/zleceniem a także, że zapoznał swoich pracowników z zagrożeniami oraz z ryzykiem zawodowym związanym z wykonywaniem prac na terenie objętym umową/zleceniem.

§ 3

Zleceniobiorca/Wykonawca zobowiązuje się do organizowania, przygotowywania i prowadzenia prac, objętych niniejszą umową/zleceniem, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy oraz stosowania nieuciążliwego dla otoczenia systemu dostaw i montażu.

W razie zaistnienia wypadku przy pracy Wykonawca sporządzi stosowną dokumentację wynikającą z przepisów prawa i Instrukcji Zgłaszania Wypadków, obowiązującej na terenach PSSE.

§ 4

W przypadku, gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują prace pracownicy Zleceniobiorcy/Wykonawcy oraz jego Podwykonawcy, to Zleceniobiorca/Wykonawca odpowiada za bezpieczeństwo pracowników Podwykonawcy w takim samym stopniu jak za pracowników własnych.

§ 5

Zleceniobiorca/Wykonawca zobowiązany jest wyznaczyć i poinformować Podwykonawcę oraz Przedstawiciela Inwestora o wyznaczeniu **Przedstawiciela Zleceniobiorcy/Wykonawcy** tzw. **KOORDYNATORA BHP**:

..... tel. ....

jako osobę odpowiedzialną za **koordynowanie spraw związanych z przestrzeganiem przepisów i zasad BHP** podczas realizacji umowy.

§ 6

Zleceniodawca/Zamawiający/Inwestor wyznacza **Przedstawiciela Inwestora**:

Kazimierz Bieschke, Kierownik Zespołu ds. Zarządzania Nieruchomościami i Obsługi Najemcy w Dziale Parków Naukowo – Technologicznych, tel. 601 880 111

§ 7

Wszystkie zmiany lub uzupełnienia do treści niniejszego dokumentu wymagają formy pisemnej, podpisanej przez przedstawicieli obu Stron.

§ 8

Dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Załączniki: *nie występują*

Wykonawca
(czytelny podpis i data)

Zamawiający
(czytelny podpis i data)

 <p>Polska Strefa Inwestycji</p>		 <p>POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA</p>	ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
<p><i>Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA z siedzibą w Sopocie</i></p>		<p>»INSTRUKCJA dotycząca bezpiecznego wykonywania przez Zleceniobiorców/Wykonawców usług/zadań/prac na obszarach zarządzanych przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie«</p>	
		<p>Wydanie - 3</p>	
		<p>Data pierwszego wydania: 27.11.2007 r.</p>	
		<p>Aktualizacja dnia 06.10.2020</p>	
1.	<p><u>Przedmiot i cel</u> Przedmiotem instrukcji jest określenie rozwiązań organizacyjnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w odniesieniu do Zleceniobiorców/Wykonawców realizujących usługi/zadania/prace na obszarach zarządzanych przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie.</p>		
2.	<p><u>Dokumenty związane</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • »Instrukcja zgłaszania wypadków przy pracy i innych zdarzeń wypadkowych oraz postępowania powypadkowego w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie«. • »Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego w PSSE Sp. z o.o. • »Instrukcja BHP wykonywania prac na wysokości (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe) wraz z wykazem prac szczególnie niebezpiecznych w PSSE sp. z o.o. «. 		
3.	<p><u>Obszar stosowania</u> - »Instrukcja ...« obowiązuje wszystkich pracowników Spółki pod firmą Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie, a także Zleceniobiorców/Wykonawców realizujących usługi/zadania/prace na obszarach zarządzanych przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie.</p>		
4.	<p><u>Terminologia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zleceniobiorca/Wykonawca – osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, wykonująca usługi/zadania/prace na terenach zarządzanych przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną sp. z o.o. w Sopocie, zgodnie z postanowieniami zawartej umowy; • Inwestor – Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie; • Przedstawiciel Zleceniobiorcy/Wykonawcy (Koordynator BHP) – osoba wyznaczona przez Zleceniobiorcę/Wykonawcę do nadzorowania i koordynowania prac w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania usługi/zadania/prac na terenach zarządzanych przez Inwestora zgodnie z postanowieniami zawartej Umowy, posiadająca doświadczenie i wiedzę w zakresie wykonywania usługi/zadania/prac oraz znajomość zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawiciel Inwestora - osoba upoważniona przez Inwestora do kontaktów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy ze Zleceniobiorcą/Wykonawcą lub Przedstawicielem Zleceniobiorcy/Wykonawcy; • Pracownik – osoba fizyczna zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub wykonująca pracę na innej podstawie niż stosunek pracy.
5.	<p><u>Tryb postępowania</u></p> <p>Niniejsza Instrukcja określa zasady bezpiecznego wykonywania usług/zadań/prac przez Zleceniobiorców/Wykonawców i ich pracowników na obszarach zarządzanych przez Inwestora.</p> <p>Do podstawowych obowiązków Zleceniobiorcy/Wykonawcy należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie usług/zadań/prac zgodnie z warunkami ustalonymi w zawartej z Inwestorem umowie, a także: <ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie wymagań niniejszej Instrukcji, • bieżąca kontrola prawidłowości wprowadzania rozwiązań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa wykonywania usług/zadań/prac; • dbałość o przestrzeganie aktualnie obowiązujących przepisów w zakresie BHP i PPOŻ. 2. Opracowanie, w sytuacji, kiedy wymagają tego przepisy prawa, projektu organizacji robót budowlano- montażowych z uwzględnieniem budowy nowych i / lub rozbiórki istniejących obiektów i przedłożenie go do zatwierdzenia przez Inwestora. 3. Opracowanie i przedłożenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia BIOZ – jeżeli jest wymagany przepisami prawa. 4. Opracowanie oceny ryzyka zawodowego wraz z programem działań zapobiegawczych eliminujących lub redukujących ryzyko dla prac wykonywanych przez podległych pracowników. Zleceniobiorca/Wykonawca zapozna pracowników z zagrożeniami związanymi z wykonywaniem przez nich usług/zadań/prac zgodnie z umową. 5. Opracowanie i zapoznanie podległych pracowników z instrukcjami BHP wykonywania usług/zadań/prac szczególnie niebezpiecznych. 6. Zapewnienie zatrudnienia personelu o kwalifikacjach i uprawnieniach niezbędnych do wykonywania usług/zadań/prac objętych zawartą z Inwestorem umową oraz przeszkolenie pracowników w zakresie BHP i PPOŻ. zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa. 7. Zapewnienie powierzenia realizowania umowy zawartej z Inwestorem przez osoby, posiadające odpowiednie dla wykonywania określonego rodzaju usług/zadań/prac, profilaktyczne badania lekarskie wykonane przez lekarza medycyny pracy. 8. Przechowywanie dokumentów potwierdzających legitymowanie się przez jego pracowników odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami, a także aktualnymi badaniami lekarskimi stwierdzającymi brak przeciwwskazań do wykonywania usług/zadań/prac objętych umową. 9. Zapewnienie wyposażenia swojego personelu w środki ochrony indywidualnej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, a także w odzież i obuwie ochronne. <p>Ponadto:</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Urządzenia, rusztowania, drabiny, itp. stosowane przez Zleceniobiorcę/Wykonawcę będą posiadać oceny zgodności (atesty) zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa w odniesieniu do BHP. 11. Stosowane substancje i mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenia przechowywane będą w miejscach oznakowanych znakami bezpieczeństwa i zabezpieczone przed dostępem przypadkowych osób.

12. Zleceniobiorca/Wykonawca w razie potrzeby dostarcza wszelkie niezbędne ogrodzenia i oznaczenia ostrzegawcze w miejscach, w których wykonanie są przez niego usługi/zadania/prace objęte zawartą z Inwestorem umową.
13. Zleceniobiorca/Wykonawca zobowiązuje się do organizowania, przygotowywania i wykonywania usług/zadań/prac objętych umową zawartą z Inwestorem, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy.
14. Zleceniodawca/Wykonawca przed rozpoczęciem wykonywania usług/zadań/prac wyznacza Przedstawiciela Zleceniobiorcy/Wykonawcy, który będzie odpowiedzialny za koordynowanie spraw związanych z BHP podczas realizacji umowy zawartej z Inwestorem. Przedstawicielem Zleceniobiorcy/Wykonawcy może być kierownik budowy lub inna wskazana przez niego osoba, posiadająca doświadczenie i wiedzę w zakresie wykonywania usługi/zadania/prac oraz znajomość zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy.
15. Przedstawiciel Zleceniobiorcy/Wykonawcy ustala z Przedstawicielem Inwestora zasady komunikowania się i współpracy. Przedstawicielem Inwestora może być dyrektor lub jego zastępca, kierownik komórki organizacyjnej lub inna osoba wskazana każdorazowo w umowie zawartej z Inwestorem.
16. Przedstawiciel Zleceniobiorcy/Wykonawcy, z którym Inwestor zawarł umowę na wykonanie określonych w niej usług/zadań/prac koordynuje czynności związane z przestrzeganiem przepisów prawa w zakresie BHP o PPOŻ, w odniesieniu do innych Zleceniobiorców/Wykonawców i ich podwykonawców wykonujących usługi/zadania/prace na tym samym obszarze zarządzanym przez Inwestora.

Odpowiedzialność Zleceniobiorcy/Wykonawcy w czasie wykonywania usług/zadań/prac na rzecz Inwestora:

1. Obowiązkiem Zleceniobiorcy/Wykonawcy jest zapewnienie pracownikom wykonywania usług/zadań/prac zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.
2. Obowiązki w zakresie BHP, wynikające z niniejszej Instrukcji, obciążają Zleceniobiorcę/Wykonawcę również w stosunku do pracowników jego podwykonawców wykonujących usługi/zadania/prace na terenie objętym umową zawartą z Inwestorem.
3. Przedstawiciel Zleceniobiorcy/Wykonawcy nadzoruje prace swoich pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i ponosi pełną odpowiedzialność za ich bezpieczną pracę.
4. Zleceniobiorca/Wykonawca ma obowiązek na bieżąco monitorować i usuwać wszelkie nieprawidłowości w wypełnianiu przepisów prawa z zakresu BHP.
5. Zleceniobiorca/Wykonawca ma obowiązek zgłosić każdy wypadek przy pracy lub zdarzenie potencjalnie wypadkowe, które wystąpiły w trakcie realizacji umowy Przedstawicielowi Inwestora.
6. W razie wypadku, w którym pracownik Zleceniobiorcy/Wykonawcy zostanie poszkodowany, ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku dokonuje zespół powypadkowy Zleceniobiorcy/Wykonawcy w obecności przedstawiciela Inwestora.
7. Inwestor nie ponosi odpowiedzialności z tytułu nieprzestrzegania przez Zleceniobiorcę/Wykonawcę, jego podwykonawców lub pracowników przepisów prawa w zakresie BHP i PPOŻ.
8. Inwestor może dokonywać okresowych kontroli działań Zleceniobiorców/Wykonawców i ich pracowników w zakresie przestrzegania przez nich przepisów prawa dotyczących BHP.

Czynności Zleceniobiorcy/Wykonawcy po zakończeniu realizacji usług/zadań/prac na rzecz Inwestora.

Wykonawca ma obowiązek uporządkować i zabezpieczyć teren, maszyny i urządzenia pod koniec każdego dnia roboczego zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

	<p>4.5 C</p> <p>Czynności zabronione</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zabrania się palenia tytoniu w miejscach innych niż wyznaczone i oznakowane stosownymi znakami informacyjnymi. 2. Zabrania się wnoszenia i spożywania na obszary zarządzane przez Inwestora jakichkolwiek napojów alkoholowych oraz substancji psychoaktywnych. 3. Zabrania się: <ol style="list-style-type: none"> 1) składowania materiałów, narzędzi, itp. na drogach ewakuacyjnych, 2) uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do urządzeń: <ul style="list-style-type: none"> • przeciwpożarowych, • wyjść ewakuacyjnych, • wyłączników oraz tablic rozdzielczych energii elektrycznej.
<p>6.</p>	<p>Inwestor wyznacza Przedstawiciela Inwestora w osobie:</p> <p>- imię i nazwisko: _____</p> <p>- stanowisko/funkcja: _____</p> <p>- numer telefonu: _____</p> <p>- adres e-mail: _____</p> <p>do kontaktu z Przedstawicielem Wykonawcy w dziedzinie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.</p> <p>Przedstawiciel Inwestora zobowiązany jest do przekazania i zapoznania Przedstawiciela Zleceniobiorcy/Wykonawcy z treścią »Instrukcji dotyczącej bezpiecznego wykonywania przez Zleceniobiorców/Wykonawców usług/zadań/prac na obszarach zarządzanych przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sopocie«.</p> <p>Postanowienia końcowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szczegółowe OBOWIĄZKI W ZAKRESIE BHP DOTYCZĄCE ZLECENIOBIORCY/ WYKONAWCY WYKONUJACEGO PRACĘ NA TERENIE OBIEKTÓW PSSE Sp. z o.o. umieszczone zostały w ZAŁĄCZNIKU do umowy lub PROTOKOŁU przekazania obiektu. • Ogólne informacje o zagrożeniach wypadkowych występujących na terenie zarządzanym przez PSSE sp. z o.o oraz środki ochronne opisane zostały w poniższej TABELI.

Potwierdzenie **Przedstawiciela Zleceniobiorcy/Wykonawcy** o zapoznaniu się z niniejszą INSTRUKCJĄ

.....
Data, imię i nazwisko, stanowisko, nr telefonu

 <p>Polska Strefa Inwestycji</p>	 <p>POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA</p>	ZARZADZANIE BEZPIECZEŃSTWEM I HIGIENĄ PRACY
<p>POMORSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA Sp. z o.o.</p>	INSTRUKCJA BHP WYKONYWANIA PRAC NA WYSOKOŚCI (dachy, rusztowania, konstrukcje stałe)	<p>Wydanie - 3</p> <p>Data pierwszego wydania 15.11.2018r.</p> <p>Data aktualizacji: 06.10.2020 r.</p>

1. PRZEDMIOT

1. Instrukcja przeznaczona jest dla pracowników wykonujących prace na wysokości, w szczególności na dachach, rusztowaniach stwarzających zagrożenie upadkiem z wysokości oraz dla osób sprawujących nad nimi kierownictwo i nadzór.
2. Celem instrukcji jest wskazanie podstawowych metod i zasad bezpiecznego wykonywania prac na wysokości, jednakże instrukcja nie wyklucza stosowania innych bezpieczniejszych metod wykonywania prac na wysokości.

2. DOKUMENTY ZWIĄZANE

2.1 Instrukcje wewnętrzne

- Instrukcja zgłaszania wypadków przy pracy i innych zdarzeń wypadkowych, postępowanie powypadkowe w PSSE Sp. z o.o.
- Instrukcja dotycząca bezpiecznego wykonywania przez Zleceniobiorców/ Wykonawców usług/ zadań/ prac na obszarze zarządzanym przez PSSE Sp. z o.o.

2.2 Akty prawne

- 2.2.1 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 r. nr 169, poz.1650 z późn. zmianami)
- 2.2.2 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191 poz. 1596, zm. 2003 r.)
- 2.2.3 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz. U. Nr 62, poz. 287).
- 2.2.4 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401)
- 2.2.5 Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 2020, poz. 1320 tekst jednolity, art. 225)

3. TERMINOLOGIA

3.1 Terminy

Termin	Definicja
Prace szczególnie niebezpieczne	<p>Są to prace, wymienione w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozdziale 6 Rozp. MPiPS z dnia 26.09.1997 r. (Dz.U. z 2003r. Nr 169 poz.1650 z późn. zm.), w sprawie ogólnych przepisów bhp • Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych w PSSE Sp. z o.o.

3.2 Skróty

Skrót	Pełna nazwa
Nie występują	

4. ROZDZIAŁY OPISUJĄCE DZIAŁANIA

4.1. Odpowiedzialność i uprawnienia

4.1.1 Kadra Kierownicza (Dyrektorzy/ / Kierownicy)

zobowiązani są do:

- Organizowania, przygotowania i prowadzenia prac na wysokości zgodnie z przepisami i zasadami BHP
- Udzielania pracownikom instruktażu bezpiecznego wykonywania prac na wysokości oraz wypełniania formularza dotyczącego prac szczególnie niebezpiecznych
- Zapoznania i egzekwowania od pracowników przestrzegania zasad bezpiecznej pracy.

4.1.2 Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania zasad bezpieczeństwa pracy podczas prowadzenia prac na wysokości.

4.2 Opis postępowania

Informacje ogólne:

- Prace na wysokości, zgodnie z definicją, oznaczają wszelkie prace, przy wykonywaniu których istnieje zagrożenie upadku pracownika z wysokości minimum 1 m. Wysokość należy ustalić jako różnicę pomiędzy poziomem, na którym znajdują się stopy pracownika, a poziomem na który może on spaść.
- Do wykonywania prac na wysokości dopuszczani są wyłącznie pracownicy, którzy ukończyli 18 lat, a ich stan zdrowia zezwala na pracę na wysokości. Stan zdrowia musi być potwierdzony orzeczeniem lekarza medycyny pracy.
- Pracownik powinien być trzeźwy i wypoczęty, ubrany w odzież roboczą bez luźno zwisających elementów, obuwie robocze na spodach antypoślizgowych, hełm ochronny oraz środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed upadkiem z wysokości.
- Zabrania się dopuszczania do pracy na wysokości pracowników z zauważonymi chwilowymi niedyspozycjami, pomimo posiadania przez tych pracowników ważnych orzeczeń lekarskich o zdolności do wykonywania prac na wysokości.

UWAGA!

Zapoznaj się z wykazem prac szczególnie niebezpiecznych w PSSE Sp. z o.o.

4.3. Odbiór techniczny rusztowań, konstrukcji stałych lub urządzeń poprzedzający rozpoczęcie prac na wysokości

Rozpoczęcie pracy na wysokości powinno być poprzedzone odbiorem technicznym stwierdzającym:

- Zapewnienie bezpieczeństwa przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowiska pracy,
- Odpowiedni stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość na przewidziane obciążenie,
- Odpowiedni stan techniczny zamontowanych urządzeń,
- Prawidłowość zabezpieczeń przed niespodziewaną zmianą położenia,
- Odpowiedni stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa.

4.4. Procesy przed rozpoczęciem pracy szczególnie niebezpiecznej na wysokości

4.4.1. Osoba kierująca pracownikami przed rozpoczęciem prac na wysokości powinna:

- Sprawdzić ważność orzeczeń lekarskich o przydatności do prac na wysokości (do 3 metrów lub powyżej 3 metrów).
- Udzielić pracownikom instruktażu, obejmującego w szczególności:
  - imienny podział pracy,

- kolejność wykonywania zadań,
- wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac na wysokości, w tym stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej
- sposób postępowania w razie wystąpienia zagrożenia
- Sprawdzić wyposażenie pracowników we właściwy sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości.
- Sprawdzić, czy pracownicy mają odpowiedni do warunków ubiór i obuwie robocze
- Sprawdzić, czy w miejscach niebezpiecznych umieszczono znaki informujące o rodzajach zagrożeń oraz stosować inne środki zabezpieczające przed skutkami zagrożeń (siatki, bariery itp.)
- Dopilnować, aby miejsce pod stanowiskiem roboczym było zabezpieczone przed dostępem innych osób i oznakowanie tablicami „UWAGA! PRACE NA WYSOKOŚCI”
- Wypełnić formularz polecenia pisemnego dotyczący wymagań BHP podczas wykonywania przez pracowników prac szczególnie niebezpiecznych na wysokości
- Zapoznać pracowników z formularzem polecenia pisemnego i uzyskać od pracowników podpisy
- Zapewnić bezpośredni nadzór podczas wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych na wysokości.
- Podjąć działania wynikające z dokonanych na formularzu zapisów
- Jeżeli w trakcie przygotowania do prowadzenia prac szczególnie niebezpiecznych wyniknie konieczność opracowania instrukcji w zakresie bezpiecznego sposobu prowadzenia tych prac, instrukcję opracuje osoba kierująca tymi pracami.

4.4.2. Pracownik przed rozpoczęciem prac na wysokości powinien:

- Potwierdzić zrozumienie przekazanych w instruktażu bezpiecznych metod pracy i zagrożeń, a w razie wątpliwości zwrócić się do kierującego o powtórne objaśnienie,
- Dokonać oględzin zewnętrznych sprzętu ochrony osobistej,
- Założyć szelki bezpieczeństwa (zgodnie z instrukcją użytkownika),
- Założyć kask ochronny i zamocować w sposób uniemożliwiający jego zsunięcie się z głowy,
- Przygotować sprzęt ochrony indywidualnej niezbędny do bezpiecznego wykonania pracy
- Uniemożliwić przebywanie osób postronnych w bezpośredniej bliskości miejsca pracy, a zwłaszcza pod nim.

4.4.3. Zasadnicze czynności pracownika podczas wykonywania prac na wysokości

Pracownik powinien:

- Powierzone zadania wykonywać dokładnie, zgodnie z zaleconymi zadaniami i przepisami, a także z zaleceniami bezpośredniego przełożonego. Wszystkie czynności powinny być wykonywane tak, aby nie stwarzały zagrożeń zarówno dla wykonującego je jak i dla współpracowników, czy też osób postronnych,
- Koncentrować całą swoją uwagę na czynnościach wykonywanych,
- Dbać o dobry stan rusztowań, czy też konstrukcji stałych, a także aby nie były zatarasowane, nadmiernie obciążone, zaśnieżone czy też oblodzone,
- Prace na wysokości powinny być organizowane i wykonywane w sposób nie zmuszający pracownika do wychylania się poza poręcz balustrady lub obrys urządzenia, na którym stoi.

4.4.4. Czynności pracownika po zakończeniu wykonywania prac na wysokości

- Uporządkować stanowisko pracy,

- Ze stanowiska pracy uprzątnąć wszystkie narzędzia i materiały lub zabezpieczyć je przed możliwością spadnięcia z wysokości,
- Oczyszczyć używany sprzęt ochrony indywidualnej i odłożyć go na stałe miejsce przechowywania,
- Wszystkie zauważone niedogodności zgłosić bezpośredniemu przełożonemu celem ich niezwłocznego usunięcia.

UWAGA:

Prace na wysokości powyżej 2 m, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości, muszą być wykonywane przez co najmniej 2 osoby (w asekuracji).

4.5 Czynności zabronione podczas wykonywania prac na wysokości

W trakcie wykonywania prac na wysokości zabrania się:

- Zrzucania narzędzi i sprzętu,
- Podrzucania narzędzi i sprzętu do góry,
- Do stanowisk położonych na wysokości można dostarczać materiały i sprzęt o wadze nie przekraczającej wytrzymałości tych stanowisk przy uwzględnieniu ciężaru pracowników,
- W trakcie wciągania lub opuszczania ciężarów przytwierdzania linki transportowej do ręki lub ciała lub przywiązywania jej do szelek bezpieczeństwa,
- Pozostawiania po zakończeniu prac materiałów, narzędzi oraz sprzętu pomocniczego na stanowiskach roboczych położonych na wysokości,
- Wykonywania prac bez hełmów ochronnych. Dotyczy to zarówno pracowników pracujących na wysokości jak również pracowników pomocniczych i dozoru.

4.6 Sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości

4.6.1. W skład sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości wchodzi:

- Szelki bezpieczeństwa
- Linki bezpieczeństwa
- Amortyzatory włókiennicze
- Urządzenia samohamowne stacjonarne
- Urządzenia samozaciskowe przesuwne po prowadnicy giętkiej i sztywnej
- Linki asekuracyjne
- Hełm ochronny

4.6.2. Zespół zabezpieczający przed upadkiem z wysokości.

Kompletny układ zabezpieczający przed upadkiem pracownika z wysokości powinien składać się z trzech części:

- Uprząży (szelek bezpieczeństwa)
- Podzespołu łącząco-amortyzującego (urządzenie samohamowne lub amortyzator włókienniczy i linka bezpieczeństwa)
- Punktu zamocowania stałego

4.7. Podstawowe wymagania użytkowe dla sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości

Podczas organizowania stanowiska pracy należy przestrzegać, aby spełnione były następujące podstawowe wymagania użytkowe dla sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości:

- Jedynym rodzajem uprząży przeznaczonej do ochrony przed upadkiem z wysokości są szelki bezpieczeństwa. Pas bezpieczeństwa nie może być używany jako uprząż chroniąca przed upadkiem z wysokości, a jedynie jako narzędzie umożliwiające pracę w podparciu.
- Zespół sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości musi zawierać element pochłaniający energię, np. amortyzator włókienniczy lub urządzenie samohamowne stacjonarne.
- Sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości musi być użytkowany tak, aby droga swobodnego spadku **nie była większa niż 2 m**.
- Punkt mocowania stałego linki bezpieczeństwa lub urządzenia samohamownego stacjonarnego należy lokalizować możliwie bezpośrednio nad miejscem pracy użytkownika.
- Składniki sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości, w skład których wchodzi elementy i części składowe włókiennicze, np. lina włókiennicza, taśma techniczna tkana:
  - ✓ nie mogą być używane w pobliżu silnych źródeł ciepła (np. miejsca spawania lub cięcia palnikiem acetylenowym), jeżeli nie są chronione niepalnie,
  - ✓ podlegają kasacji, jeżeli brały udział w powstrzymaniu spadania użytkownika,
  - ✓ podlegają kasacji **po 5 latach** od daty produkcji
- Przy posługiwaniu się sprzętem należy bezwzględnie przestrzegać instrukcji wydanych przez producenta tego sprzętu.
- Oprócz kontroli bieżących (przed i po każdym użyciu sprzętu), należy dokonywać kontroli okresowych w celu gruntownego przeglądu sprzętu, wykonywanych w terminach określonych przez producenta dla poszczególnych typów sprzętu.

4.8. Zabrania się wykonywania pracy na wysokości w następujących przypadkach:

- przy oblodzeniu konstrukcji,
- przy złym stanie technicznym konstrukcji,
- przy silnym wietrze o szybkości przekraczającej 10 m/s,
- przy silnym mrozie (poniżej – 15⁰ C),
- podczas gęstej mgły, opadów deszczu i śniegu,
- podczas burzy i wyładowań atmosferycznych,
- w warunkach złej widoczności, jeżeli miejsca pracy nie mają należytego oświetlenia o natężeniu światła co najmniej 50 lx.

4.9. UWAGA

- W razie wątpliwości co do zachowania warunków bezpieczeństwa pracy pracownik ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.
- W przypadku znalezienia się wobec bezpośredniego niebezpieczeństwa powstrzymać się od wykonywania pracy. Pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia, nie może jednak odmówić podjęcia innej równorzędnej pracy, gdy usunięcie zagrożenia przy poprzednio wykonywanej pracy nie jest możliwe.

OGÓLNE INFORMACJE O ZAGROŻENIACH WYPADKOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENACH ZARZĄDZANYM PRZEZ PSSE sp. z o.o.

L.p.	ZAGROŻENIE	ŚRODKI OCHRONNE	MOŻLIWE SKUTKI ZAGROŻENIA
1.	Porażenie prądem elektrycznym napięciem wyższym od bezpiecznego	Ochrona przed dotykiem bezpośrednim i pośrednim, pomiary i badania ochrony przeciwporażeniowej, sprzęt i narzędzia elektroizolacyjne, organizacja pracy na polecenie pisemne przy pracach szczególnie niebezpiecznych	Śmierć, oparzenie łukiem elektrycznym, urazy ciała
2.	Upadek z wysokości, upadek na niższy poziom	Balustrady, poręcze, obręcze ochronne, sprzęt zabezpieczający przed upadkiem z wysokości, kask ochronny, zadaszenie przejść, siatki ochronne na rusztowaniach, wygradzenie terenu, znaki bezpieczeństwa	Ciężkie urazy ciała, złamania, zwichnięcia
3.	Wpadnięcie do niezabezpieczonych zagłębień, studzienek, kanałów technologicznych itp.	Przykrycie miejsc niebezpiecznych, wygradzenie terenu, oznakowanie, okresowe przeglądy terenu	Zwichnięcia, złamania, stłuczenia
4.	Wpadnięcie do wykopu, rowu	Wygradzenie terenu, oznakowanie, właściwe zabezpieczenie	Zwichnięcia, złamania, stłuczenia
5.	Uderzenie spadającym elementem (prace na drabinach, rusztowaniach, na dachu, w pobliżu suwnic, żurawi i inne)	Prawidłowa organizacja prac, zabezpieczenie, ogrodzenie i oznakowanie miejsc szczególnie niebezpiecznych, zachowanie ostrożności	Ciężkie urazy ciała
6.	Poruszające, przemieszczające się maszyny, pojazdy	Okresowe przeglądy i badania techniczne. Przestrzeganie przepisów ruchu wewnątrzzakładowego oraz drogowego, właściwe oznakowanie dróg, przejść, wygradzenie miejsc prowadzonych robót	Potłuczenie, złamanie, kalectwo, śmierć
7.	Wypadek komunikacyjny	Właściwy stan techniczny pojazdów, przestrzeganie przepisów ruchu drogowego	Potłuczenie, złamanie, kalectwo, śmierć
8.	Odpryski, wióry metalowe i inne	Stosowanie środków ochrony indywidualnej – okulary ochronne, osłony, rękawice	Urazy oczu lub twarzy
9.	Zalegające drobiny pyłu przemysłowego	Stosowanie środków ochrony indywidualnej - okulary ochronne, ład i porządek, zachowanie ostrożności	Zaproszenie oka
10.	Substancje i mieszaniny chemiczne niebezpieczne	Przestrzeganie zasad określonych przez producenta w kartach charakterystyki, stosowanie środków ochrony indywidualnej twarzy, dróg oddechowych, rąk, oczu, szczególna uwaga pracownika	Uczulenia, rany, oparzenia
11.	Opary i gazy szkodliwe dla zdrowia występujące w studzienkach kanalizacyjnych, przepompowniach, w kanałach i innych obiektach zamkniętych. Niedobór tlenu w środowisku pracy.	Stosowanie środków ochrony indywidualnej (półmaska oraz okulary ochronne lub maska pełnotwarzowa, pochłaniacz gazów szkodliwych, kask ochronny). Wentylacja oraz pomiary zawartości gazów szkodliwych oraz zawartości tlenu w środowisku pracy przy użyciu detektora gazów. Asekuracja drugiego pracownika.	Ciężkie uszkodzenie ciała, śmierć
12.	Utonięcie	Przestrzeganie zasad bezpiecznej pracy, kamizelki ratunkowe, asekuracja, atestowany sprzęt wodny	Ciężkie uszkodzenie ciała, śmierć
13.	Obciążenie fizyczne dynamiczne i statyczne	Przestrzeganie dopuszczalnych norm dźwigania ręcznego, przerwy w pracy, dobra organizacja pracy, stosowanie urządzeń pomocniczych.	Zmęczenie, urazy ciała
14.	Inne zagrożenia wynikające z rodzaju wykonywanych usług/ prac/ zadań.	Środki ochrony dostosowane do rodzaju wykonywanych usług/ prac/ zadań.	